

การสร้างสรรค์ภาพปะติดเสื่อกรูปรูปเรขาคณิต เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมเศรษฐกิจ
สร้างสรรค์ของกลุ่มสตรีทอเสื่อกกบ้านเสม็ดงาม จังหวัดจันทบุรี
Creative geometric reed mat collage to develop products and promote
the creative economy of Ban Samed Ngam women's reed mats group
Chanthaburi Province

ธนวัฒน์ กันภัย¹ เบญจพร ประจง² สุเทพ สุสาสนี³ กฤติยาโพธิ์ทอง⁴ และ กิตติพล คำทวี⁵

Thanawat Kanpai, Benchaphon Prachong, Suthep Susasane, Kittiya Pothong and kittipol camtawee

Article History

Received: 2022-08-29

Revised: 2022-10-20

Accepted: 2022-10-20

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างสรรค์ภาพปะติดเสื่อกรูปรูปเรขาคณิตในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมเศรษฐกิจ
สร้างสรรค์ของกลุ่มสตรีทอเสื่อกกบ้านเสม็ดงาม จังหวัดจันทบุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกกลุ่มสตรีทอเสื่อ
กกบ้านเสม็ดงาม จังหวัดจันทบุรี โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยวิเคราะห์ออกแบบภาพร่างภาพผลงาน และ
สร้างสรรค์เป็นภาพปะติดเสื่อกรูปรูปเรขาคณิต จำนวน 5 ชิ้นงาน

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยพบว่า รูปแบบผลงานภาพปะติดเสื่อกรูปรูปเรขาคณิต ในการพัฒนา
ผลิตภัณฑ์และส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของกลุ่มสตรีทอเสื่อกกบ้านเสม็ดงาม จังหวัดจันทบุรี สามารถออกแบบได้ 5 ชิ้นงาน
ที่มีความน่าสนใจเหมาะสมซึ่งสามารถใช้เป็นต้นแบบให้ชาวบ้านกลุ่มสตรีทอเสื่อกก บ้านเสม็ดงามได้นำไปต่อยอดในการ
พัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้ โดยเป็นผลงานที่ได้แรงบันดาลใจมาจากภาพผลงานภาพเหมือนบุคคล
ในงานประวัติศาสตร์ศิลปะและผ่านการเรียงลำดับจากชาวบ้านกลุ่มสตรีทอเสื่อกกบ้านเสม็ดงาม จำนวน 20 คน ดังนี้ลำดับที่
1) ภาพ Girl with a Pearl Earring, 1665 โดย Johannes Vermeer 2) ภาพ Son of Man, 1964 โดย Rene Magritte

¹⁻²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Asst. Prof., Visual Arts, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat University
E-mail: Thanawat.k@rbru.ac.th *Corresponding Author

³⁻⁵อาจารย์ สาขาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Lecture, Visual Arts, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat University

3) ภาพ The Scream, 1893 โดย Edvard Munch 4) ภาพ Mona Lisa, 1503 – 1507 โดย Leonardo da Vinci 5) ภาพ Marilyn Monroe, 1967 โดย Andy Warhol ตามลำดับ

คำสำคัญ: ภาพปะติดเสื่อกก รูปเรขาคณิต พัฒนาลิขิตภัณฑ์ เศรษฐกิจสร้างสรรค์ กลุ่มสตรีทอเสื่อกกบ้านเสม็ดงาม

Abstract

This research aims to Create a collage of geometric reed mats. To develop products and promote the creative economy of Ban Samed Ngam women's reed mats group Chanthaburi Province The sample group in this research was Ban Samet Ngam reed mat weaving group members. Chanthaburi Province By using the information obtained from research papers study to analyze and design a sketch of the work. and create a collage of 5 geometric reed mats

From the study analyzing the relevant data in the research, it was found that Geometric Reed Mat Collage Patterns To develop products and promote the creative economy of Ban Samed Ngam women's reed mats group Chanthaburi Province Can be designed 5 pieces that are interesting and suitable, which can be used as a model for the villagers of the women's group to weave Ban Samet Ngam reed mats. It can be used to further develop products and promote the creative economy. It is a work inspired by portraits in art history and has been sorted by 20 villagers in Ban Samed Ngam reed mat weaving group as follows: 1) Girl with a Pearl Earring, 1665 by Johannes Vermeer 2) Image Son of Man, 1964 by Rene Magritte 3) Image the Scream, 1893 by Edvard Munch 4) Image Mona Lisa, 1503–1507 by Leonardo da Vinci 5) Image Marilyn Monroe, 1967 by Andy Warhol. Respectively.

Keywords: Reed mat collage, geometric figures, product development, creative economy, Ban Samet Ngam women's reed mat weaving group

บทนำ

เสื่อจันทบูร เป็นเสื่อที่ทำจากต้นกก ซึ่งเป็นกกที่มีลักษณะพิเศษกว่ากกทั่วไป คือ เป็นกกที่ขึ้นอยู่บริเวณน้ำกร่อย (ที่แถบชายฝั่ง) ซึ่งมีคุณสมบัติพิเศษคือ มีเส้นใยที่เหนียว แข็งแรง เมื่อนำมาทอเป็นเสื่อแล้ว จะทำให้เสื่อมีความทนทานแข็งแรง มีที่มา มาจากแม่ชีญวน ที่นับศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิก ซึ่งได้อพยพเข้ามาอยู่บริเวณจันทบุรี อันเนื่องมาจาก การโดนเบียดเบียนทางศาสนาของราชวงศ์ตรินแล้วได้นำวิธีการทอเสื่อมาฝึกสอนให้ชาวบ้านได้ทำตามกัน จนมาถึงในช่วงยุคของการทำพลอย ทำให้การทอเสื่อไม่ได้รับความนิยมไปช่วงหนึ่ง กลับ

มาฟื้นฟูใหม่ด้วยเพราะสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ได้ฟื้นฟูการทอเสื่อให้กลับมารุ่งเรืองอีกครั้ง จนในปัจจุบันนี้เสื่อจันทบูร ถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ของชาวจังหวัดจันทบุรี สังเกตได้จาก การที่เสื่อจันทบูรนั้นได้ไปอยู่เป็นส่วนหนึ่งของคำขวัญประจำจังหวัดนั่นเอง ทำให้ปัจจุบันนี้การทอเสื่อจันทบูรแพร่หลาย และมีการสืบทอดมาตลอด โดยมีการกระจายพื้นที่ในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์จากเสื่อกกไปในหลายพื้นที่ของจังหวัดจันทบุรี (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี, 2561) ซึ่งหนึ่งในนั้นกลุ่มที่มีชื่อเสียงและขึ้นชื่อเรื่องคุณภาพในการทอเสื่อกกที่มีความละเอียดและสวยงามคือ กลุ่มสตรีทอเสื่อกกบ้านเสม็ด

งามจังหวัดจันทบุรี เกิดขึ้นจากกลุ่มสตรีทอเสื่อกกบ้านเสม็ดงาม อาชีพที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของหมู่บ้านมาช้านาน ศูนย์แห่งนี้เป็นแหล่งรวบรวมผลิตภัณฑ์จากเสื่อนานาชนิด ทั้งเสื่อผืนยาวและผลิตภัณฑ์ดัดแปลงมาจากเสื่อ และยังเป็นแหล่งเรียนรู้กระบวนการทอเสื่อ และสามารถเลือกชมผลิตภัณฑ์จากเสื่อกกที่มีความสวยงามและหลากหลาย

ผลงานศิลปะมีผลต่อจิตใจมนุษย์สามารถดึงดูดความสนใจและสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้นได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ศิลปินมีหน้าที่ในการถ่ายทอดผลงานออกมาเผยแพร่ให้ผู้คนได้สัมผัสซึ่งกันและกันเกิดเป็นสุนทรียภาพซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนสามารถสัมผัสและรับรู้ได้ตลอดเวลา การรับรู้สุนทรียภาพจากข้าวของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันเรื่องของความงามและประโยชน์ในการใช้สอย เช่น การเลือกรูปแบบ สี สัน พื้นผิววัสดุที่ใช้ ความถนัดในการใช้งาน เป็นต้น จะเห็นได้ว่าเราต้องเกิดความพึงพอใจก่อนจึงเลือกซื้อมาใช้ และยังมีสุนทรียภาพที่เกี่ยวข้องกับความงามที่ตอบสนองความพึงพอใจของมนุษย์ได้อีก เช่น ความงามจากการชื่นชมผลงานศิลปะ โดยศิลปะคือการแสดงออกซึ่งอารมณ์ความรู้สึกของศิลปินนั้น ๆ ออกมาเป็นผลงานศิลปะ ศิลปินมีแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ที่หลากหลาย เช่น แรงบันดาลใจจากธรรมชาติ สิ่งก่อสร้าง ความเชื่อ ความสนใจส่วนตัวของผู้สร้างสรรค์ และแรงบันดาลใจหนึ่งที่เป็นพื้นฐานและทุกคนสามารถสัมผัสรับรู้และเข้าใจได้ง่ายคือ แรงบันดาลใจจากรูปเรขาคณิต (Geometric) ซึ่งหมายถึงการนำเอารูปทรงพื้นฐาน หรือรูปแบบทางเรขาคณิตซึ่งประกอบด้วยรูปวงกลม วงรี สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยมจัตุรัส สี่เหลี่ยมผืนผ้า รูปกรวย รูปทรงกระบอก รวมทั้งรูปทรงอิสระอื่น ๆ มาจัดเป็นองค์ประกอบแห่งศิลปะอย่างงดงาม ทั้งในทางจิตรศิลป์ มัณฑนศิลป์ หรือประยุกตศิลป์ (บุญเสริม จิตต์คงไทย, 2551) การสร้างสรรค์งานศิลปะจากรูปเรขาคณิตจึงเป็นรูปแบบที่น่าสนใจ มีความเรียบง่ายสวยงามและมีความร่วมสมัย ศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานภาพบุคคลที่มีชื่อเสียง คือ แอนดี้ วอร์ฮอล (Andy Warhol) ชื่อเดิม แอนดรู วอร์โฮลา

เป็นศิลปิน ผู้กำกับและผลิตภาพยนตร์ชาวอเมริกันผู้นำหลักคนหนึ่งในขบวนการศิลปะ Pop Art งานของเขาค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงออกทางศิลปะ โฆษณา และ วัฒนธรรมเซเลบริตี้ ซึ่งเฟื่องฟูในทศวรรษ 1960s เขาผลิตชิ้นงานโดยใช้สื่อหลายชนิด ตั้งแต่ภาพเขียน งานพิมพ์ซิลค์สกรีน ภาพถ่าย ภาพยนตร์ และ ประติมากรรม ผลงานชิ้นที่เป็นที่รู้จักมากที่สุดของเขา เช่นภาพพิมพ์ Campbell's Soup Cans (1962) และ Marilyn Diptych (1962), ภาพยนตร์แนวทดลอง Empire (1964) และ Chelsea Girls (1966) และกิจกรรมมัลติมีเดีย Exploding Plastic Inevitable (1966-67) วอร์ฮอล แรกเริ่มประสบความสำเร็จในอาชีพการงานในสายงานนักวาดภาพประกอบโฆษณา ภายหลังเขาเริ่มจัดแสดงผลงานตนเองในหลาย ๆ หอศิลป์ ในปลายทศวรรษ 1950s เขาเริ่มเป็นที่รู้จักในฐานะศิลปินผู้ทรงอิทธิพลและมีประเด็นเป็นที่ถกเถียง สตูดิโอของเขาในนิวยอร์ก เดอะแฟกทอรี ต่อมากลายเป็นแหล่งรวมที่มีชื่อเสียงของบรรดาปัญญาชน แดรกควีน นักเขียนบทละครเวที เซเลบริตี้ในฮอลลีวูด และผู้อุปถัมภ์ศิลปะที่ร่ำรวย ผลงานที่นำเรื่องราวของชีวิตชาวอเมริกันมานำเสนอ ผ่านเครื่องหมายต่าง ๆ ที่มีอยู่ทั่วไป เช่น อาหารกระป๋องสำเร็จรูปของบริษัทแคมเบลล์ ที่ทำให้วอร์ฮอลหวนราลถึงช่วงที่ยังใช้ชีวิตแบบอดอยาก โดยต้องอาศัยอุปกรณ์ป้องกันนี้เป็นอาหารกลางวันตลอดยี่สิบปี (ริเวอร์ ซิตี้ แบงค็อก 2563) วอร์ฮอล ได้เปลี่ยนภาพ portrait ให้เป็นการนำเสนอตัวตนของบุคคลนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาพลักษณะภายนอกที่ผู้นั้นต้องการนำเสนอต่อผู้ดู เขาได้เปลี่ยนให้ภาพใบหน้าของคน ๆ หนึ่งด้วยการคัดลอกซ้ำ ๆ จนกลายเป็นเหมือนตราสินค้า ทำให้เราไม่สามารถรับรู้หรือคาดเดาตัวตนของคน ๆ นั้นได้เลย นอกจากการรับรู้จากที่ตัวแบบต้องการแสดงให้เราเห็น โดยเฉพาะภาพเหมือนของตัวเอง วอร์ฮอล เองที่ถูกถ่ายโดยเพื่อนร่วมงานนั้น เรียกได้ว่าเป็น ภาพเซลฟี่ ได้เลยทีเดียว เนื่องจากเขาเป็นผู้กำหนดจัดวางท่าทางและมุมมองที่เขาต้องการนำเสนอตัวเอง

ภาพที่ 1

ภาพผลงาน Marilyn (1967) ของ Andy Warhol

หมายเหตุ. นิทรรศการ ANDY WARHOL POP ART 2020 ริเวอร์ ซิตี้ แบงค็อก

ภาพผลงาน Marilyn (1967) ของ Andy Warhol สร้างสรรค์ด้วยเทคนิคภาพพิมพ์ซิลค์สกรีนบนกระดาษ ในปี ค.ศ.1962 วอร์ฮอล แสดงความสนใจในการทำงานด้วยเทคนิคภาพพิมพ์ซิลค์สกรีนจากภาพถ่ายที่ต่อมาภายหลัง เทคนิคนี้กลายเป็นสไตล์ ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเขาด้วยความที่มันเป็นเทคนิคที่เรียบง่ายและรวดเร็วและสามารถเปลี่ยนแปลงภาพถ่ายได้หลายครั้ง เป็นเรื่องยากที่จะจินตนาการว่าทำไมวอร์ฮอลถึงตัดสินใจเลือกภาพพอร์ตรึงตัวของ มาริลิน มอนโร มาสร้างเป็นหนึ่งในผลงานชิ้นแรกสุดของเขา ไม่ต้องสงสัยเลยว่า ศิลปินป๊อปปาร์ตผู้มีชื่อเสียงมากที่สุดคนนี้ทำงานโดยการสุ่มเลือกอย่างแท้จริง มาริลิน มอนโร เสียชีวิตในเดือนเดียวกับที่วอร์ฮอลทำผลงานรูปใบหน้าอันสวยงามของเธอออกมา การพิมพ์รูปเดิม ๆ ซ้ำกันในจำนวนมากก็ดูจะเป็นอะไรที่เหมาะสมกับชื่อเสียงของเธออย่างสมบูรณ์แบบ ภาพพอร์ตรึงตัวของวอร์ฮอลเลือกมาเป็นภาพโปรโมทของภาพยนตร์ในปี ค.ศ.1953 เรื่อง Niagara ที่เธอแสดงนำ เขาทำงานป๊อปปาร์ตรูป มาริลิน มอนโร ออกมาจำนวนมาก ท่ามกลางผลงานเหล่านี้ผลงานอันโด่งดังอย่าง Marilyn Diptych ซึ่งปัจจุบันถือเป็นหนึ่งในผลงานที่ทรงอิทธิพลที่สุดในโลกศิลปะสมัยใหม่และแทนที่จะวาดเส้นหรือวาดรูปเธอออกมาตามปกติ วอร์ฮอลกลับเลือกที่จะทำผลงานของเขาขึ้นมาจากภาพถ่าย จริง ๆ ของ มาริลิน มอนโร

เพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนสามารถจำภาพเธอได้ในทันทีทันใด มาริลิน เปล่งประกายด้วยสถานภาพของเซเลบริตี้และกลายเป็นเซ็กส์ซิมโบลในยุคสมัยของเธอ การนำเสนอภาพแทนของบุคคลที่มีชื่อเสียงในงานป๊อปปาร์ตกลายเป็นหนึ่งในคุณสมบัติอันโดดเด่นในยุค 60s (ริเวอร์ ซิตี้ แบงค็อก 2563) จากการศึกษาพบว่า ผลงานของวอร์ฮอลเป็นการสร้างภาพลักษณ์สร้างตัวตนให้กับสาธารณชนได้รับรู้ตามแบบมายาคติ โดย วอร์ฮอลต้องการนำเสนอแง่มุมที่ถูกประดิษฐ์ นี้ให้ออกมาในลักษณะของตัวตนที่เป็นสาธารณะ คือ เราทุกคนล้วนมีศักยภาพในการเป็นซูเปอร์สตาร์นั่นเอง ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่ต้องการสร้างภาพจำและการผลิตซ้ำเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในชุมชน

การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้เกิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญ โดย พิพัฒน์ ยอดพฤติการ (2564) กล่าวว่าสหประชาชาติประกาศในปี ค.ศ. 2021 เป็นปีแห่งเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน(International Year of Creative Economy for Sustainable Development) เศรษฐกิจสร้างสรรค์เป็นที่กล่าวถึงในช่วง 20 ปีที่ผ่านมาในฐานะ “อนาคตของเศรษฐกิจโลก” จนเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย โดยมีที่มาจากหนังสือของ “จอห์น ฮาวกินส์ (John Howkins)” ที่มีชื่อว่า “The Creative Economy

: How People Make Money from Ideas” ซึ่งจัดพิมพ์ขึ้นใน ปี ค.ศ.2001 ว่าด้วยเศรษฐกิจที่มีแนวคิดเติมเต็มไปด้วย “จินตนาการ ภูมิปัญญา สังคม วัฒนธรรม และผู้คน” “เศรษฐกิจสร้างสรรค์” คือ แนวคิดในการนำ “สินทรัพย์ทางวัฒนธรรม” (cultural assets-based) ทั้งที่จับต้องได้ และจับต้องไม่ได้ผนวกเข้ากับ “นวัตกรรม” (innovation) และ “ความคิดสร้างสรรค์” (creativity) มาใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ (commercialization) สร้างเป็นสินค้า และบริการที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ จนอาจกล่าวได้ว่าแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์คือ การคิดต่อยอดจากสิ่งที่มีสิ่งที่เป็น ให้มีคุณค่ามากขึ้น สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2552) ได้ให้นิยามว่า เศรษฐกิจสร้างสรรค์(Creative economy) หมายถึงแนวคิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการใช้องค์ความรู้ (Knowledge) การศึกษา (Education) การสร้างสรรค์งาน (Creativity) การใช้ทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual property) ที่เชื่อมโยงกับพื้นฐานทางวัฒนธรรมตลอดจนการสั่งสมความรู้ของสังคมและเทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ และยังสอดคล้องกับ รัชฎาพร เกตานนท์ แนวแห่งธรรม (2560) ที่กล่าวว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ หมายถึง การคิดออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่มีความแปลกแตกต่างไปจากเดิม โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการเพิ่มมูลค่า และคุณค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ และกลุ่มอาชีพ มีความต้องการผลิตผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในสังคมไทยให้มากขึ้นเนื่องจากได้รับความสนใจและตลาดมีความต้องการมากขึ้นตลอดเวลา เนื่องจากมีกรรมวิธีหรือกระบวนการผลิตที่ปลอดภัยไร้สารเคมี ทำให้ผู้ใช้มีสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น และยังเป็น การสร้างฐานที่มั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่ชุมชนด้วย ความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ ความรู้ในเรื่องของการออกแบบผลิตภัณฑ์ ความคิดสร้างสรรค์ และการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ให้แก่กลุ่มอาชีพ

จากความสำคัญข้างต้นและการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามเบื้องต้นจากกลุ่มสตรีทอเสื่อกกบ้านเสม็ดงาม จังหวัด จันทบุรี ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าผลิตภัณฑ์เสื่อกกของทางกลุ่มมี

ความสวยงามมีเอกลักษณ์ และมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์อยู่บ้าง เช่น ปกสมุด หมอน หมวก กล่องใส่ของ รองเท้า กระเป๋า เป็นต้น ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทางกลุ่มมีการออกแบบพัฒนาด้วยตัวเอง แต่ยังคงขาดในส่วนของการผลิตขั้นสูงที่ระลึกและประดับตกแต่ง ที่แสดงออกถึงการนำความรู้ทางด้านศิลปะสำหรับการใช้ในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อดึงดูดกลุ่มลูกค้า ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการสร้างสรรค์ภาพปะติดเสื่อกกบูรณาการเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของกลุ่มสตรีทอเสื่อกกบ้านเสม็ดงาม จังหวัดจันทบุรี จะเป็นประโยชน์ในเรื่องของการนำเสนอเสื่อกกจันทบุรีที่มีความสำคัญเป็นผลิตภัณฑ์ที่แสดงออกถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดจันทบุรีที่มีคุณภาพ มีความสวยงามมีเอกลักษณ์และการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่มีความร่วมสมัยสามารถนำเสนอเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อการเข้าถึงกลุ่มคนได้ง่ายและมีส่วนในการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ให้กับชุมชนท้องถิ่นและจังหวัดจันทบุรีได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างสรรค์ภาพปะติดเสื่อกกบูรณาการ ใน การพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของกลุ่มสตรีทอเสื่อกกบ้านเสม็ดงาม จังหวัดจันทบุรี โดยได้แรงบันดาลใจมาจากภาพผลงานภาพเหมือนบุคคลในงานประวัติศาสตร์ ศิลปะ 5 ภาพ ดังนี้ 1) ภาพ Girl with a Pearl Earring, 1665 โดย Johannes Vermeer 2) ภาพ Mona Lisa, 1503 – 1507 โดย Leonardo da Vinci 3) ภาพ Son of Man, 1964 โดย Rene Magritte 4) ภาพ The Scream, 1893 โดย Edvard Munch 5) ภาพ Marilyn Monroe, 1967 โดย Andy Warhol

กรอบแนวความคิดการวิจัย

จากภูมิปัญญาเสื่อกกจันทบุรีสู่การออกแบบสร้างสรรค์ ผลงานภาพปะติดเสื่อกกบูรณาการ ใน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของกลุ่มสตรีทอเสื่อกกบ้าน เสม็ดงาม จังหวัดจันทบุรี นำหลักทฤษฎีทางทัศนธาตุ หลักการออกแบบ และการออกแบบจากบูรณาการ เพื่อให้เกิดผลงาน ที่น่าสนใจและมีความงามทางด้านทัศนศิลป์

แผนภาพที่ 2

กรอบแนวความคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้แก่
 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ สมาชิกกลุ่มสตรี
 ทอเสื้อกบ้านเสม็ดงาม จังหวัดจันทบุรี
 ขอบเขตด้านสถานที่
 กลุ่มสตรีทอเสื้อกบ้านเสม็ดงาม จังหวัดจันทบุรี

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เกิดผลงานสร้างสรรค์ภาพปะติดเลือกกรุปเรขาคณิต ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของกลุ่มสตรีทอเสื้อกบ้านเสม็ดงาม จังหวัดจันทบุรี
2. ผลทางสังคมได้ผลงานสร้างสรรค์ภาพปะติดเลือกกรุปเรขาคณิต ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของกลุ่มสตรีทอเสื้อกบ้านเสม็ดงาม จังหวัดจันทบุรี
3. ผลประโยชน์ทางวิชาการได้ต่อยอดในการบริการวิชาการและสามารถพัฒนาเป็นโครงการพัฒนาท้องถิ่น

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยพบว่า รูปแบบผลงานภาพปะติดเลือกกรุปเรขาคณิตในการ

พัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของกลุ่มสตรีทอเสื้อกบ้านเสม็ดงาม จังหวัดจันทบุรี สามารถออกแบบได้ 5 ชิ้นงาน ที่มีความน่าสนใจเหมาะสมซึ่งสามารถใช้เป็นต้นแบบให้ชาวบ้านกลุ่มสตรีทอเสื้อกบ้านเสม็ดงาม ได้นำไปต่อยอดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้ โดยเป็นผลงานที่ได้แรงบันดาลใจมาจากภาพผลงานภาพเหมือนบุคคลในงานประวัติศาสตร์ศิลปะและผ่านการเรียงลำดับจากชาวบ้านกลุ่มสตรีทอเสื้อกบ้านเสม็ดงาม จำนวน 20 คน โดยวิธีการให้ชาวบ้านกลุ่มสตรีทอเสื้อกบ้านเสม็ดงามเลือกผลงานที่ชื่นชอบเรียงลำดับจำนวน 1-5 โดยระบุตามสี่สีดึกเกอร์ ด้วย การแทนค่าลำดับที่ 1 ด้วยสีแดง ลำดับที่ 2 ด้วยสีฟ้า ลำดับที่ 3 ด้วยสีเหลือง ลำดับที่ 4 ด้วยสีชมพู และ ลำดับที่ 5 ด้วยสีเขียว ซึ่งได้ผลการเรียงลำดับจากชาวบ้านกลุ่มสตรีทอเสื้อกบ้านเสม็ดงาม ดังนี้ ลำดับที่ 1) ภาพ Girl with a Pearl Earring, 1665 โดย Johannes Vermeer 2) ภาพ Son of Man, 1964 โดย Rene Magritte 3) ภาพ The Scream, 1893 โดย Edvard Munch 4) ภาพ Mona Lisa, 1503 – 1507 โดย Leonardo da Vinci 5) ภาพ Marilyn Monroe, 1967 โดย Andy Warhol ตามลำดับ

ภาพที่ 3

แรงบันดาลใจจากภาพ *Girl with a Pearl Earring*, 1665 โดย Johannes Vermeer

หมายเหตุ. โดย ธนวัฒน์ กันภัย และคณะ, 2565

ภาพที่ 4

แรงบันดาลใจจากภาพ *Son of Man*, 1964 โดย Rene Magritte

หมายเหตุ. โดย ธนวัฒน์ กันภัย และคณะ, 2565

ภาพที่ 5

แรงบันดาลใจจากภาพ *The Scream*, 1893 โดย Edvard Munch

หมายเหตุ. โดย ธนวัฒน์ กันภัย และคณะ, 2565

ภาพที่ 6

แรงบันดาลใจจากภาพ Mona Lisa, 1503 – 1507 โดย Leonardo da Vinci

หมายเหตุ. โดย ธนวัฒน์ กันภัย และคณะ, 2565

ภาพที่ 7

แรงบันดาลใจจากภาพ Marilyn Monroe, 1967 โดย Andy Warhol

หมายเหตุ. โดย ธนวัฒน์ กันภัย และคณะ, 2565

อภิปรายผลการวิจัย

การสร้างสรรคภาพปะติดสื่อกรุปเรขาคณิต เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของกลุ่มสตรีทอเสื้อกบบ้านเสม็ดงาม จังหวัดจันทบุรี สามารถออกแบบสร้างสรรค์โดยได้รับแรงบันดาลใจจากภาพผลงานศิลปินที่มีชื่อเสียงในประวัติศาสตร์ศิลป์เพื่อสร้างภาพจำให้บุคคลทั่วไปที่พบเห็นสามารถจำได้ในทันทีจากภาพจำโดยผ่านการตัดทอนในลักษณะของงานแบบเรขาคณิตที่เน้นเฉพาะรูปร่างที่มีลักษณะเรียบง่าย นำมาจัดวางซ้อนทับกันให้เกิดภาพตามที่ผู้วิจัยได้ออกแบบไว้ ซึ่งผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์

และการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ออกมาเป็นผลงานทั้ง 5 ชิ้น เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างผลิตภัณฑ์ของกลุ่มสตรีทอเสื้อกบบ้านเสม็ดงาม จังหวัดจันทบุรี นอกจากนี้ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานภาพปะติดสื่อกรุป ให้กับกลุ่มสตรีทอเสื้อกบบ้านเสม็ดงามจังหวัดจันทบุรี เพื่อสาธิตและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากผลการออกแบบในการให้สมาชิกกลุ่มได้ทดลองและฝึกสร้างสรรค์ภาพปะติดสื่อกรุป ตามรูปแบบแนวทางและวิธีการที่ผู้วิจัยออกแบบเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้สร้างงานภาพปะติดสื่อกรุปได้อย่างง่ายและรวดเร็ว สามารถสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเพื่อส่งเสริม

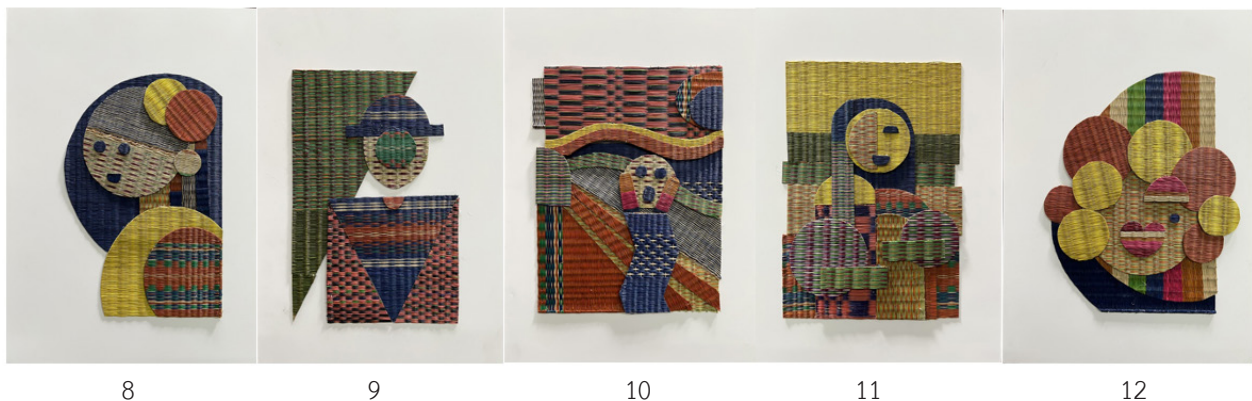
เศรษฐกิจสร้างสรรค์ให้กลุ่มได้ต่อไป ซึ่งผลจากการจัดกิจกรรม
ปฏิบัติการศิลปะภาพปะติดเสือกก ทำให้ทราบว่าสมาชิกกลุ่มนี้
มีความชื่นชอบ สนใจในผลงาน และผลงานที่สามารถสร้างสรรค์
ได้เหมาะสมกับการผลิตและจำหน่าย โดยสามารถเรียงลำดับได้
ดังนี้ ลำดับที่ 1) ภาพ Girl with a Pearl Earring, 1665 โดย
Johannes Vermeer 2) ภาพ Son of Man, 1964 โดย Rene
Magritte 3) ภาพ The Scream, 1893 โดย Edvard Munch 4)
ภาพ Mona Lisa, 1503 – 1507 โดย Leonardo da Vinci 5)
ภาพ Marilyn Monroe, 1967 โดย Andy Warhol ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการสร้างความร่วมมือกับกลุ่มทอเสือกกบ้าน
เสม็ดงาม จังหวัดจันทบุรี กับสถาบันการศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ด้านภูมิปัญญา กับ การสร้างสรรค์ผลงานของนักศึกษาเพื่อ
ให้เกิดการออกแบบสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ ๆ
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในเรื่องของการ
ออกแบบสร้างสรรค์ที่มีความสัมพันธ์กับบริบทและพื้นที่ในชุมชน
เพื่อการต่อยอดผลงานต่อไป

ภาพที่ 8-12

ผลงานของผู้วิจัย

8

9

10

11

12

หมายเหตุ. โดย ธนวัฒน์ กันภัย และคณะ, 2565

ภาพที่ 13

ภาพบรรยากาศการลงพื้นที่ปฏิบัติการสร้างสรรค์ภาพปะติดเลือกกรุปเรขาคณิต เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของกลุ่มสตรีทอเลื้อกกบ้านเสม็ดงาม จังหวัดจันทบุรี

หมายเหตุ. โดย ธนวัฒน์ กันภัย และคณะ, 2565

บรรณานุกรม

- บุญเสริม จิตต์คงไทย. (2551, 18 พฤศจิกายน). งานออกแบบประเภทต่าง ๆ. http://cat7207.blogspot.com/2008/12/blog-post_2632.html.
- พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์. (2564, 18 พฤศจิกายน). เศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. <https://www.prachachat.net/csr-hr/news-604476>.
- รัชฎาพร เกตานนท์แนวแห่งธรรม. (2560). แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในจังหวัดนครปฐม. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุจิตร์ ANDY WARHOL POP ART. (2563). ริเวอร์ ซิตี้ แบงค็อก.
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี. (2561, 18 พฤศจิกายน). เสือกกจันทบุรี. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : https://www.m-culture.go.th/chanthaburi/ewt_news.php?nid=935&filename=index. (18 พฤศจิกายน 2564).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2552). เศรษฐกิจสร้างสรรค์ *The Creative Economy*. รายงานการศึกษาเบื้องต้น.